

Van: NDS-Raad
Aan: Bestuurlijk Overleg Digitalisering (BOD)
Datum: 29 oktober 2025
Betreft: 1^e adviesbrief NDS-Raad

De NDS-Raad* is na de lancering op 2 september jl. voor de eerste keer bijeengeweesd op 1 oktober 2025. De Raad zal ca. vijf keer per jaar bijeenkomen, de eerstvolgende vergadering is gepland op 8 december aanstaande.

Graag delen wij met het Bestuurlijk Overleg Digitalisering (BOD) onze eerste inzichten op basis van onze bespreking van de onderwerpen: de politiek maatschappelijke omgeving van de NDS; en de eerste kennismaking met het NDS uitvoeringsprogramma.

Daarnaast informeren wij u dat we het voornemen hebben na iedere NDS-Raad onze bevindingen in een korte adviesbrief aan u te verwoorden. Aanvullend pakken wij onderwerpen op waarbij we via onderzoek en voorbereiding in verschillende rondes bespreking tot diepgaandere adviezen komen. Een eerste onderwerp dat zich daarvoor aandient is het idee van de Tweede Kamer om te komen tot een Digitale Dienst. We gaan daar actief mee aan de slag als de formele adviesvraag daarvoor is ontvangen. De Raad wil een transparante en proactieve werkwijze hanteren, dit betekent dat we adviezen een week na aanbieding aan het BOD graag publiceren en dat er ook breder in de media wordt gecommuniceerd over achtergronden in relatie tot de NDS (vanuit individuele externe leden van de NDS-Raad) en onderwerpen die in de Raad worden besproken.

Vanuit de eerste bespreking van de Raad geven wij u de volgende aandachtspunten mee als het gaat om de politieke en maatschappelijke omgeving van de NDS.

- Hou het momentum vast dat is ontstaan rondom de NDS door de (maatschappelijke) baten van de NDS uit te lichten en in alle interventies centraal te stellen. Dit betekent ook op korte termijn een uitvoeringsplan en investeringsagenda concreet maken en successen delen die al ontstaan vanuit het laaghangend fruit. Daarbij is het essentieel om steeds te redeneren vanuit de maatschappelijke waarde van de prioriteiten en de doelstellingen zodat deze ook politiek vertaald worden.
- Maak werk van de Europese ontwikkelingen op de prioriteiten van de NDS. Onder andere het nieuwe meerjarig financieel kader, de toenadering tussen belangrijke collega lidstaten en de ontwikkelingen binnen collega lidstaten. Zij bieden kansen voor opschaling onder andere op digitale autonomie en co-financiering, bijvoorbeeld voor initiatieven rondom AI en de cloud. Het leggen van deze verbindingen maken dat Europa een impuls en motor is voor de transitie die de NDS voorstaat van de digitale basis van de Nederlandse overheid.
- Investeer in de verdere topambtelijke bekendheid met een buy-in op de doelen van de NDS én het uitvoeringsprogramma dat zich nu vormt. De NDS-Raad signaleert dat er wellicht kansen liggen in de ontwikkeling van het SGO in de richting van een meer samenhangende “bestuursraad” van het Rijk.
- Breng in kaart op welke manier de inkoopkracht van de gezamenlijke Nederlandse overheden bijdraagt aan de ontwikkeling van het verdienvermogen van de Nederlandse en Europese economie, en hoe het NDS uitvoeringsprogramma daarin richting geeft. Door dit in kaart te brengen en hierop acties in te richten, draagt de NDS niet alleen bij aan weerbaarheid en dienstverlening maar ook aan de wijze waarop de Nederlandse en Europese economie zich vormen.

Naar aanleiding van de ontvangen toelichting op het NDS uitvoeringsprogramma geven wij de volgende inzichten aan u mee.

- De NDS-Raad waardeert de hands on mentaliteit van het programma en het adagium om de uitvoering aan het stuur te zetten. Maak hierbij voortdurend en concreet de verbinding met de waarde die elke activiteit toevoegt aan de publieke dienstverlening en maatschappelijke doelen.
- Investeer in communicatie en het brede stakeholderveld om het momentum vast te houden. Steun dit expliciet als leden van het Bestuurlijk Overleg Digitalisering, door zich als sponsors op te stellen. Het is onvermijdelijk dat er koplopers en volgers ontstaan. Dit is naar de mening van de Raad zelfs positief te duiden, zeker in het licht van zichtbare resultaten op kortere termijn. Tegelijkertijd is het essentieel om “de vrijblijvendheid voorbij” waar te maken door bijzonder concreet te worden én daarover met het brede

* De NDS-Raad:

- Adviseert het Bestuurlijk Overleg Digitalisering, de staatssecretaris BZK, DGDOO en pDGDOO.
- Geeft gevraagd en ongevraagd advies, voorzien van een handelingsperspectief, over de uitvoering van de NDS.
- Verrijkt, jaagt aan en verhoogt het innoverend vermogen van de uitvoering van de NDS door het samenbrengen van de uitvoering van de NDS met kennis, expertise en innoverend vermogen uit bedrijfsleven, wetenschap en kennisinstellingen.
- Wordt ingericht als onafhankelijk gemengd ambtelijk wetenschappelijke adviesraad.

stakeholderveld van álle bevoegd gezagen vanaf het begin te communiceren, zowel over het proces als over de voortgang en de resultaten.

- Hou in het uitvoeringsprogramma expliciet rekening met reductie van complexiteit en het opruimen van legacy en bespreek de wijze waarop het programma daarbij kan ondersteunen.

Namens de NDS-Raad,

Nathan Ducastel
Voorzitter